

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 kt.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorú vagy annak térfogatáért
4 kr. és minden egyszeri közlés
után 30 kr. bérletdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld” 1883. évi (második) folyamára.

A „Székelyföld” című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbó Ferenc szerkesztőkhöz küldendők, udékról legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

A miről első sorban a sajtó tehet.

I.

(t—sz.) Engedjen meg az igen tisztelt közönség, legyen ezen soraink iránt igazságos és méltányos. Nem vagyunk gyerekek, hát megérthetjük egymást, ha akarjuk, különösen pedig akkor, ha az igazságból nem csinálunk párt-kérdést.

A „Székelyföld” tárczája.

Távolból.

(Dalok.)

Irta: Gödri Ferenc.

I.

Szállva sebes szárnyán az emlékezetnek,
Messze szülőföldem, téged fölkereslek.
Hol először láttam meg a napvilágot;
Hol még nem ismertem bűt, csak boldogságot;
Hol a jövő képét ábrándozva szőttem:
Csendes, édes otthon! feljulsz előttem.
Madárdalos berek, csevegő kis patak,
Mosolygó szép mező, (de rég elhagytalak!)
Te hótakarta bérc s zugó sötét vadon,
Látlak képzetemben mind, mind! és nem
[tudom,

Hogy miért, csak érzem:
Fáj a szívem nagyon . . .

II.

Ha csupán földi kin s győtrelem kellene
Díjul, hogy lehessen a mennybe jutni be:
Akkor, árva lelkem, nem félnéd a halált,
Volna díjad, melyért üdvödet megtalálád!
Mert hiszen ki hűen s igazán szeretett,
Oh, az nagyon sokat csalódott, szenvedett.

III.

Ezer gyönyör s öröm vár rád egy éltén át:
Még ifjú vagy! Szived oly tiszta és nemes!
Imádni fog, ki lát, mind, Istennő gyanánt!
Lesz dusan mindened, lesz majd, a kit —
[szeress! . . .

A társadalmi erkölcsről van szó. A társadalmi erkölcs hanyatlásáról egyre panaszkodnak a lapok s nem tudom én bizony, vajjon ezen társadalmi erkölcs hanyatlásához nem járulnak-e hozzá a lapok is? Mert hogy a társadalmat a politikától azonképen lehetne elválasztani, mint olajat a víztől, az lehetetlen. A politika és társadalom nem is igen van elválasztva egymástól, csak a hirlapirodalomban, a hol a dolgot a kauzció határozza meg; ámde a politika és társadalom máskülönbén még csak nem is ikertestvér, hanem egy test és lélek, csak épen hogy egyszer hust eszik, máskor pedig hust és téstát. A társadalmi bajok privilegiuma tehát a téstta főzésén túl nem terjed; hanem azért a sonkás téstta is téstta, a pástétom is téstta, csak épen hogy izletesebb legyen, kevertetik közé egy kis hus is. De hát, mondom, a politikai és nem politikai társadalmat máskülönbén nem igen lehet elválasztani egymástól; akár más egyébtől fájjon is a feje, az ő feje az mégis. Ezért vagyunk kénytelenek úgy szólni most, hogy a szorosán vett társadalom is, meg a szorosán vett politika értsen róla.

Azt hiszem tehát én, az igen tisztelt olvasó kegyes engedelmeivel, hogy azok a piszkolódások, melyek a parla-

mentekben és politikai lapokban folynak, a társadalomnak sem igen válnak becsületére. Azok a párbajok, melyek a nyilvánosság előtt elkövetett becsületsértésekért folynak, lehet, hogy az illetőkre nézve a levegőben puffannak el, de nem a társadalomra nézve, melynek testébe furódik az elszállt golyó s megannyi sebet üt erkölcsi érzületén.

A példa mindig felülről jön, s minél inkább legyen az a példa rossz, annál inkább elmérgezi a társadalom vérére. Az, hogy egyik párt előtt a másik pártnak semmi becsülete, az már magában véve is mérték. Az, hogy ezek helyett a személy támadása van napirenden: erkölcsi epidemia. Mert ha nincs becsületes ember felül: hogy lehessen alul? Ha a vezetők gazok: hogy lehessenek a vezetettek karakteresek?

Ha a kormány nem csinál, csak rosszat; ha nem hoz, csak rossz törvényeket: miért tartanók tiszteltetben akár azt, akár ezt? Ha meg az ellenzék ellenzékeskedése csak pártszempontból és nem erkölcsi kötelességből indul ki: vajjon a korholt kormánynál mivel különb? Hátha sem itt, sem ott nem találunk karakterre: ha az egyik tizenkilencz, a másik egy híján husz: hát ki legyen akkor a társadalom vezetője? A

hol pedig az erkölcsben nincs vezető, ott az erkölcsben rend sem lehet; a hol pedig erkölcsi rend nincs, ott erkölcsi zűrzavar van, az erkölcsi zűrzavarban pedig az erkölcsi romlásnak tenyészte. És ezeket a szomorú jeleket ott veszszük észre leginkább, a hol a politikai harcra, az egymás iránti kiméletlenség harca, mint Francia-, Olasz-, Spanyolországban és nálunk, vagy a hol a fékélyes abszolutizmus méregnadályával hintett a föld, mint az orosz birodalomban. Mert legyen az a kormányrendszer akár parlamenti, akár abszolút, de ha egészséges, akkor a társadalom is az, valamint ha beteg, ott a társadalom is beteg.

Már pedig a mi parlamenti életünk beteg. Az irigység benne a legislegnagyobb betegség. És ez az irigység, mint egy cziszterna, vezeti szét a vizet a társadalom minden rétegébe, az egész társadalom ereiben ez az irigység foly, ma, s én, ki egy kissé már a multa is emlékszem, elmondhatom, hogy azt a nagy irigységet, a mit ma a magyar társadalomban tapasztalok, 1867. előtt nem tapasztaltam.

Már maga a „husos fazekak” emlegetése a legnagyobb irigységnek tanujele. Mintha nem lettek volna husos fazekak azelőtt is, mintha a husos faze-

Itt, oh! e gyarló szív hogy érted megszakad,
Azt meg ne tudd soha! csak légy boldog
[magad! . . .

IV.

. . . Néha eszembe jut: volt egyszer — de
[régén —
Egy gyönyörű álmom: — fönn voltam az
[égben!

Azaz, hogy az ég szállt a földre le ottan,
Messze innen, messze, hol én ezt álmodtam.
Körülvevett sok angyal, a legszebb rám nézett,
Büvös mosolya volt: maga az igézet!
Ugy vonzott, csábított! s mert ölelni vágy-
[tam:

A sors megirigyelt, s örökre kizártan
Szép mennyországomból, azóta bujdosom . . .
Álmom elmúlt, elmúlt! már nem is siratom . . .
Csak érzem, hogy érte
Fáj a szívem nagyon . . .

Néhány emléklap a tanulói életről.

(Felolvasatott Szotyori József ur által a kézdivásárhelyi jótékony nőegylet febr. hó 20-án tartott fillérestélyén.)

A fiatal kor az élet legszebb része kétségkívül. Mindaz, a mi e korban történik az emberrel, az egész életre kiható örök benyomással van. Ki van, ki ne kedvesen emlékeznék vissza a boldog ifjú korra? A tanulói élet épen e kedves emlékü időre esik s ez aranykorból akarok egy pár emléklapot bemutatni.

Jól emlékezem, sokszor hallottam egyik-másik öreg urtól, ki a tanulói életet

átélte: Hej, öcsém, sohasem léz olyan boldog, mint a milyen most vagy. Az öregek szavait mindig tisztelettel hallgattam s azok igazságában sohasem kételkedtem, de ezt mindig némi kételyléllyel hallgattam. Nem fért a fejembe sehogysem az, hogy mikép lehet az ember akkor legboldogabb, mikor minden apróbb privát-tanítóeska is parancsolgat az embernek, s hogy lehet az ember legboldogabb akkor, midőn ételben és italban, munkában, játékokban úgy, mint az alvásban, mindig bizonyos pontos időhöz, mindig bizonyos rendszerhez van kötve a mások, t. i. a tanárok akarata szerint. Hisz az ember, Istennek e földön legdicsőbb teremtménye, ha mindjárt még csak emberplánta is, már eredetileg a szabadságra van teremtve. — Nem tartoztam azon tanulók közé, kik azt hiszik, hogy a tudományokat valamelyik ravasz professzor csak azért találta ki, hogy legyen, mivel kinézni a tanulókat; de azért mégis beismerem, hogy a tanulás sok önmegtartózkodással jár. Szóval, hittem, hogy az öreg uraknak némi igazuk van, de nem nagyon. Most meg azon esodálkozom, hogy mikép tudtam kételkedni akkor. Hanem úgy van az ember azzal, mint az egészséggel; ha benne van, nem tudja, hogy benne van, s csak akkor tudja meg, hogy benne volt, mikor már nincs benne. Fájdalom, most már tudom én is, hogy nem vagyok többé tanuló.

Hallottam a tanulói collegiumi életet a katonai kaszányai élethez hasonlítani.

Szerencsés voltam sem a kardot, sem a pangását nem csörtetni s így tapasztalásból nem tudom, ama hasonlítás mennyiben áll.

Egy vén huszártól hallottam dicsőíteni azt az időt, mikor ő már rég elfeledett mohó étvágygyal fogyasztotta Prágában töltött ideje alatt a gömbölyded cseh leányok által készített gombócot. A gombócóról hallva, rögtön meg is kérdeztem, hogy nem vele történt-e azon adoma, a mit a német fog a magyarra, hogy t. i. egy magyar fogadott, mikép megeszik 15 nagy gombócot. 14 darabot el is költött tisztességgel, de akkor, belátva, hogy a kipukkadás veszélye nélkül a 15-ik darabot meg nem eheti, elkialtja magát haraggal: Hogy is voltam én olyan ostoba, hogy nem ezt ettem meg először s most a fogadás meg lenne nyerve!

A katonai élet is s a tanulói élet is a boldog ifjúkorra esik s onnan van a sok kedves visszaemlékezés.

A mi a katonának a kurt- s a dobszó, az a tanulónak a csengettyű. A tanuló a collegiumban csengettyűszóra kel, arra fekszik, csengettyűszóra eszik, dolgozik, játszik. Egy öreg urtól hallottam egyszer panaszkodni, hogy milyen nehezen jön este álm a szemére; hej pedig a collegiumi életben az estéli 10 órai csengetésre mint parancsszóra jött az álm a szememre! — keserge. — Hisz ha csak az a baj, — mondtam én — könnyű dolog; vegyen uram bátyám egy csengettyűt s minden este 10 órakor cse-

kak nélkül el lehetne a társadalom, avagy el lehetett volna valaha.

Ez az irigység szüli aztán az ellenszenvet, az ellenszenv az elkeseredést, az elkeseredés a társadalom és törvények megvetését, gyűlöletét s ezekből kifolyólag a büntényt.

A bukovinai magyarok hazatelepítése.

A csángó-magyar egyesület előkészítő bizottsága március 24-én ülést tartott, melynek lefolyásáról közöljük a jegyzőkönyv kivonatát a következőkben:

Felolvastatik herceg Odescalchy Arthur levele, melyben eddigi eljárása eredményéről jelentést tesz. Határoztatik, hogy a hazautazás körüli tudnivalókat illetően a herceg értesítendő. Mindenekelőtt tudtára adandó, hogy a vasutaktól kapott értesítés szerint az utazás a rendes vonatkapál fog történni, melyek mindegyike circa 400 embert vehet fel, s így 1000 ember három egymásután való napon indulhat. A herceg felkérendő, hogy az indulás idejét tudassa előre táviratilag a leemberg-csernoviczi vasút üzletvezetőségével Lembergben, valamint az Albrecht-vasúttal ugyanott, végül a magyar-gácsországi vasút üzletvezetőségével Przemyslben. Ezen üzletvezetőségek külön közegeket fognak küldeni Hadikfalvára, hogy az utazás és elszállásolás módját illetően a herceggel megállapítsák. Az indulás Hadikfalvától fog történni s az ottani állomás már értesítve van, hogy a szállítási díj utólag fog fizetettetni. Szólnak az ut 8 frt 7 krba kerülend személyenként, a podgyász után szintén a katonai árszabály alkalmaztatik, de szabad súly nélkül. Szólnakon egy nagy gőzhajó és két uszályhajó fog várni az érkezőkre, s odább fogja őket szállítani rendeltetéseik helyére.

A mennyiben az utazás alatt érintendő városok közönsége barátságos fogadtatásban kívánja részesíteni az érkezőket, herceg Odescalchy felkératik, adja tudtára előre a bizottságnak, hogy hová, mikor érkeznek, hogy így e tekintetben is meg lehessen tenni az intézkedéseket.

A mi a kapott tudósításnak ama pontját illeti, hogy sokan keleti testvéreink közül eladva ingatlanait áprilisban kocsiukon készülnek vissza a hazába, ezt is tanácskozással tárgyalja a bizottság. Ugy találta, hogy ez irányban intézkedni tulmegy az ő körén, s azon nagy társulatnak lesz feladata, mely éppen alakulóban van. E bi-

zottság csupán az első ezer ember letelepítését tette feladatává. Többet egyelőre nem tervezett s nem tervez. De a mennyiben a dolog folytonosságánál fogva e tekintetben is háramlanak reá kötelezettségek, fölhiya a kormány figyelmét eme mozgalomra, azon kérelemmel, hogy a bevándorlók elhelyezéséről s letelepítéséről — a mennyiben ez a bizottság erejét felülmúlja — gondoskodják. Annival is inkább kötelessége ez a kormánynak, mert az egész mozgalomhoz az első impulzust a kormány és annak közegei adták. A mennyiben pedig a megindult mozgalmat feltartóztatni már nem lehetne, annyiban felkéri a bizottság herceg Odescalchy-t, figyelmeztetné az illetőket azon nagy nehézségekre, melyekkel az utazás Deés felé áprilisban jár, különösen pedig arra, hogy nagyobb számú marha-állomány számára elegendő takarmányt ott utközben kapni alig lehet.

A mi végül herceg Odescalchy Arthur jelentésének azt a pontját illeti, hogy egyes családoknak esetleg nagyobb összegre van szüksége, mint 5 fitra, erre nézve a bizottság határozza: hogy herceg Odescalchy legjobban meggyőződése és belátása szerint ezen összegben tul is terjeszkedhessék.

A csikmezei gazdasági egyesület évi közgyűléséről március 27 én.

A csikmezei gazdasági egyesületnek folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor tartott évi közgyűlése a tagok élénk érdeklődése közt folyt le. Becze Antal egyesületi elnök az egyesület közjait s működésének irányát tárgyzó szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. (Közölni fogjuk. Szerk.) A beszéd egyhangulag jegyzőkönyvre vétetni határozatott. Azután Nagy Imre titkár olvasta fel az egyesület évi működéséről kiemertő jelentését, mely hasonlóan jegyzőkönyvre vétetni határozatott. (Közöljük. Szerk.) Pénztárnok Cziko Sándornak a közgyűlés köszönetet szavazott buzgó működéséért s részére a felmentvény kiadatni határozatott 1882. évi pénztárnoki számadásai kötelezettségei alól. Az 1883-ra szóló költségvetés megállapított. Azután az igazgató választmány előterjesztésére került a sor. A vidéki körök felállítására vonatkozó alapszabály-tervezet elfogadtatott. Az igazgató választmány indítványára Br. Kemény Gábor és Széchenyi Pál az egyesület tiszteletbeli elnökeivé, Máday Izidor és Bereczky Máté pedig tiszteletbeli tagokká egyhangulag megválasztattak s elnökség

felkérte, hogy a megválasztottakkal azt tudassa. Az igazgató választmányban 7 tag helyi üresedésben lévén, ezen helyekre ifj. Erőss Elek, Bors Benedek, Dr. Molnár József, Baka János, Nagy Dénes, Sándor Gergely és Kovács Gergely választattak meg; László Ferencz egyesületi tag pedig Mihály Ferencz ajánlatára egyesületi tiszteletbeli titkárra választott.

Ezután az indítványok sora kezdődött. Ferencz István gyergyószentmiklósi főbíró azon indítványt teszi, hogy az alapszabályok, valamint a vidéki körök részére kiadott utasítás is, kinyomassanak, melyeknek kinyomtatása elhatározatott s a végrehajtás az igazgató választmányra bízott. Fodor Ignác egyesületi elnök sajnosan hallotta a titkári jelentésből, hogy megyénknek némely vidékein — különösen a szépvízi járásban, a tölgyesiben és részben Ditró környékén — maig is idegenkedik a gazdaközönség az egyesületbe belépni s így ezen vidékekről felelte kevés tagja van az egyesületnek. Véleménye szerint nem az idegenkedésben van az ok, hanem abban, hogy a taggyűjtéssel megbízott közegek nem jártak el elég buzgósággal, s indítványozza, hogy küldessék ki titkár az említett vidékekre tagok gyűjtése végett. Több rendbeli felszólalás után a gyűlés Madár Imre alelnök azon véleményét fogadta el, hogy az igazgató választmány utasítsassék, miszerint kérje meg megyei törvényhatóságunkat, hogy az újban megkezdendő taggyűjtések érdekében az egyesületnek ezután is támogatására legyen. Székely Endre kérdést intéz elnökhöz az Ötszabályozás ügyének miben állása iránt; mire örvendetes tudomásul vétetik elnök azon válasza, hogy az előmunkálatok már be vannak végezve. Az egész terv a kulturmérnökségnél van s mihelyt onnan meglesz küldve, azonnal érvényesíttetnek a továbbiak. A terv már e tavasz folyamán mulhatatlannal közöltetni fog az érdekelt községekkel. Székely Endre az iránt is kérdést intéz, hogy a törvényhatóság által vándortanítóul felvett Székely József kőszáron részére vajjon lesz-e anyag, miből a megyében a munkát megkezdhesse? Mire többek által azon felvilágosítás adatik, hogy a megyében több helyen, mint: Kásonban, Menaságon stb. alkalmas fűzessző lesz addig is, míg fűztelepet állíthatnánk. Egyébiránt megbízatik az igazgató választmány, hogy a k. monostori gazdas. tanintézet igazgatóságától alkalmas fűzessző-dugványokat szerezzen

be már a folyó tavasz alkalmával. A gyűlés fél egy órakor ért véget.

(e.)

Irodalom.

„Jó könyvek” a magyar nép számára.

Ezen cím alatt a Révai-testvérek kiadásában jobbra ismert és jönevű írónktól hasznos, mulattató tartalmú kis füzetek jelennek meg, könnyű népies modorban írva, melyek arra vannak szánva, hogy a minden ízlés és kritika alóli ponyva-irodalmat a nép közül kiszorítsák, a magyar népet jó, olvasó és kellemes olvasmánnyal ellássák s a kedély- és erkölcsrontó koresma helyett az olvasást megkedveltetvén, a népnek erkölcsnemesítő időtöltést és elfoglaltatást nyújtsanak. A mondott szép és hazafias cél elérése szempontjából a kedves szórakoztató, 24—26 oldalra terjedő füzeteket rendkívüli olcsó árban adják, úgy hogy azt bárki könnyen megszerezheti, t. i. 4—5 krajczárért, a mi oly csekély ár, hogy alig hiszem, miszerint abból a kiállítási költségek is fedezhetők lennének; miért is azon tisztelt írónak, a kik ezen vállalat sikerére dolgozataikkal közremunkálni szívesek: elismeréssel tartozunk.

De midőn ezen elismeréssel készségesen adózunk: éppen a „Jó könyvek” czíme és előbb körülírt célja után méltán megvárhatjuk, hogy azok valósággal jók vagy is mind tartalmilag helyesek, mind alakilag hibátlanok, legfőképpen pedig erkölcsi irányukra nézve kifogástalanok legyenek, annál is inkább, mert míg a Bucsanszky-féle ponyvák csak tartalmuk által hatottak: addig a „Jó könyvek” mellett ismert írói nevek is szólanak s azért ezeknek hatásuk, ha esetleg téves irányban is, maradandóbb és így károsabb is lehet.

Volt szerencsém ezen füzetek közül néhányat olvasni; és nagyon sajnálom, hogy éppen hazánk legragyogóbb tollú írójának székely tárgyú népregeje ellen kell nem gáncoskodás, hanem az ügy iránti meleg érdeklődésből észrevételeket tennem:

Jókai Mórt értem, kinek valamint például „A Petki Farkas leányai” czimű, székely tárgyú régi beszéle annál idejében megütközést keltett volt azon sok föld- és néprajzi valótlanság miatt, melyek abban áradnak: úgy most a „Jó könyvek”-ben megjelent székely tárgyú művei is tele vannak népi nyelvnek, jellemnek és hazájának ferde ismertetésével. Mintha Jókainak, ki jelenleg egyszerűsödő székely képviselő is, elmaradhatlan malheur-e volna, hogy akárhányszor éppen a székelyekről terjesszen ferde nézeteket, szaporítsa a balga és balítéleteket.

Jókai Mór „Mátyás király és Bente ur” czimű regéjében a 6-ik oldalon lévő második versben így szól: „Tanór-ajtóm, kapum tárva nyitva mindig.” Tanór-ajtó után *) alatt azt jegyzi meg, hogy így hívják a kis ajtót a székelyek.

getessen magának. — Kedvesen hangzik a csengetyűszó, ha a lezkeóra végét jelzi, — rosszul, ha a lezkeórára behi; jól szól, ha lefekvéskor, rosszul, ha felkelésre szól; jól hangzik, ha cipőkiosztásra csengetnek, s bosszantó, ha cipőra csengetnek s akkor reggel nem keltél fel a rendes 5 órai csengetésre, mert akkor nem kapsz cipőt. Kedvesen szól, ha vacatióra csengetnek, de még kedvesebb, ha készületlen vagy s éppen következni felelni és megszólal, hogy vége a lezkeórának.

Egyszer éppen velem történt, hogy nem voltam elkészülve s éppen következtem felelni. Már el is határozam volt, hogy bevaló, mikép nem vagyok elkészülve; de a végső perczben megszólal az angyali csengetyű, vége a lezkeórának s meg volt mentve a becület. Két jó barát közül az egyik messze földre utazott s fizetetlen levélben tudtatta amaz ottthon maradt barátját csupán pár szóval: „Megnyugtatósdra tudatom, szerencsésen megérkeztem.” E bosszantó tréfát azzal viszonozta a megtérfált, hogy egy darab követ pakkolt be s elutazott barátja után küldte, szintén fizetetlen, e sorok kíséretében: „Soraid vétele után a mellékelt kő esett le szívedről.” — Nekem is ama csengetésre nagy kő esett le szívedről.

Mint a közönséges életben minden egyes külön foglalatosság-, külön szakmában az élet különféle műszavakat hoz létre, ép úgy a tanulói életben is igen sok ugynevezett műszó divik, melyeket szeltemben

használnak s mindenki ismer. — Így pl. drukkolni azt teszi: olyan állapotban lenni, mikor az ember következik felelni. Én tehát, mikor amaz angyali csengetyűszó kimentett a felelésből, vagy helyesebben nem-felelésből, óriási mérvben drukoltam. Vakarni, vagy körömlni annyit teszen, mint a lezke-órára készülni a felelésre. Ez is szorongatott állapot: A tanárt általánosan „öreg”-nek hívják. „Jön az öreg” pl. lezke-órára. „Lefőztem az öreget”, ha pl. nem tudtam a lezket s nem szólított fel. „Megfogott az öreg”, ha pl. nem tudta a lezket a felszólított. „Meglöttem az öreget”, ha pl. a lezke-órán künn járok s valahol véletlenül találkozom a tanárral. — A meglövésnek egy szép példájára emlékeztem. Egy indulatos tanár kiüz egy tanulót az osztályból, mert nem tudott a számból. A kiüzdött alig lépik nehányat az osztályon kívül, meglövi (találkozik) az igazgató tanárt, ki legott rátámad: hol jársz, semmire kellő, a lezkeóra alatt? „Krétáért küldött ki a tanár ur” — feleli örömmel, hogy olyan jól feltalálta magát. — Az ételnemeknek is vannak műszavai. Pl. a töltött káposzta: nunquam, mi annyit teszen, hogy soha, t. i. sohasem kerül az asztalra. A fuszulyka: semper, azaz mindig. Tehát fuszulyka mindig. A paprikás csirke rare, azaz: ritkán. A kenyér: marazi. Az új deák: bagoly. A régi deák, ki t. i. pótviszgat tenni visszamarad: kozák, vagy muszka. Laetum nuntium, azaz örvendetes hír, mikor a régi vasut előtti időlen hazulról pakkszekér ér-

kezett. Volt is akkor élet, se vége, se hossza a lakmározásnak.

Az ifjuság közt mindig akadt egykettő, ki a költsézet mezején szárnypórbál-gatásokat tesz, s így születnek különféle tárgyakról versemények. Az ilyen első versek a szívből fakadnak s a szívhez szólnak. Fő-főtárgy bennük a szépnem. Egy ilyen régi emlékek szolgálhatok is, hol a város szépei voltak versbe szedve. Egy rész így szól: „Szeret engem Redves Berta, mint a koppantót a gyeritya. De ha ezt Dohi megtudja, a kaputóm kiporolja.”

A tanulói élet felsőbb régióiban, az egyetemen, már egészen más az élet. Ott a tanuló többé már nem is tanuló, hanem egyetemi polgár. Pl. a pesti jurista magát pesti egyetemi polgárnak mondja. A juristáról mondják, hogy az egész Budapesten a legdrágább fát egeti télen, t. i. ottthon csak gyufát éget s azt is egyik-másik kávéházban requirálja. Az egyetemi életben az időnek különleges beosztása van. Az új év ősszel, szept.—okt. hóban kezdődik. Egy évben csak tíz hónap van s mindenféle hónapban különféle korszakok vannak. Így pl. a hó elején van — mikor a pénz megérkezik — a bankókorszak; ezt követi az ezüst-korszak, a mikor t. i. a papírpénz mind fel van váltva. Az ezüst-korszakot a rézkorszak követi, mikor t. i. már piczulás sincs, hanem csak krajczárok járnak. E különböző korszakok különböző tartamuk az egyes egyetemi polgárok zsebei szerint. Némelyik a bankó-korszakból egy merész

ugrással már az első este átszökik a rézkorszakba, sőt sokszor még annál tovább is, t. i. schwarz lesz, a mi olyan állapotot teszen, mikor már a koldus is hiába kér tőle alamizsnát. Azt lehet mondani, hogy valódi fehér holló az egyetemi polgárok közt az, ki az egyik bankó-korszakot a másikkal össze tudja kötni. Pedig éppen nem hiányzik a szülők részéről a jóakaratu intés a takarékos költsézésre. Egy apa írja egyszer jurista fiának: „Fiam, megbecsüld a pénzt.” Nem is hullottak ez atyai intelmek a kösziklára, mert este a jurista ilyen szavakkal kért bort: „Adjon pinceszér e nagyságos ötosre bort.” A késő éjféli utáni órákban találkozik az éji ór egy tanitorgó egyetemi polgárral, s gondolva, hogy megkoczkáztat egy kis jó tanácsot, így szól: „Hát, fiatal ember, ilyenkor kell hazamenni?” Mire amaz feléje tántorodva, így válaszol: „Hát honnan tudja, hogy haza megyek? Hisz én még nem megyek haza.”

Az ilyen fajta egyetemi polgároknál persze szó sincs róla, hogy az egyik bankó-korszakot a másikkal összekötnék, hanem elmúlik náluk e kor, mint hó a nap melegétől.

Igen hosszúra terjeszkedhetném még, minthogy tárgyhianytól nem kellene tartanom; de most nem akarom a t. közönség becses figyelmét továbbra is terhelni. Bevégzem azon hő ohajtással, hogy óvja meg az ég a kézdívasárhelyi jótékony neogyeület pénztárát a rézkorszaktól s engedje derülni a helyett felette a suhogó, ropogó bankó-korszak hajnalát.

Kitérők: Jakabházi István, Varga Zsigmond, Sebessy Gejza, Dr. Kádbé Ferenc, Szabó Károly, Bíró Mihály, Pál János, László József, Simai János, Lengyel Lajos, Koncez Armin, Borbáth Dániel, Lukács Domokos, Kis Gergely, Szoborka Rezső, Szabó István, Bencze Dénes.

Udvarhely megye lötenyész-bizottságának Sz.-Udvarhelyt 1883. február 24-én tartott üléséből.

Gyárfás Domokos,
l. t. b. elnök.

Dr. Török Albert,
jegyző.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbé Ferenc,
Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

1216. szám.

1883.

Csödhirdetmény.

A kézdivásárhelyi királyi Törvényszék részéről közzététetik, hogy czégezett s törvényesen megalakult kézdivásárhelyi II. temetkezési egyesület, mint hitel-szövetkezetnek bárhol található ingó és — Horvát-Szlavonország kivételével — a magyar állam területén levő ingatlan javaira a csőd megnyitott

Csödbiztosul Boeskor Mihály törvényszéki bíró, tömeggondnokul Dr. Pethő József, helyettesül Bánffy Zsigmond ügyvédek neveztettek ki.

Felhívtnak mindazok, kik az általános csödtömeg ellen, mint hitelezők, igényt támaszthatni vélnék, hogy ebbeli igényeiket 1883. évi május hó 10-ik napjáig bezárólag, mint a követelések bejelentésére kitűzött határidőig, ezen kir. törvényszéknél az 1883. évi június hó 11. esetleg következő napjaira délelőtt 8 órára a törvényszék helyiségeibe kitűzött felszámolási tárgyalás határnapjain leendő megállapítás és osztályozás végett az 1881. XVII. törv.-cikkben kijelölt joghátrányok terhe mellett a csödtömeg ellen az idézett csödtörvény

126—129. §§-aiban foglalt rendeletei szerint az esetben is bejelentésük, ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban.

Felhívtnak továbbá a zálog- és megtartási joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szerzett jogot a tömeggondnoknak jelentsék be s az általuk birt. dolgokat a tömeggondnok felhívására megbecsülés végett mutassák fel.

Azok, a kiket elkülönítési, visszakövetelési vagy külön kielégítési jog illet, figyelmeztetnek, hogy a mennyiben jogaikat nem érvényesítik, azok a csödtömeg értékesítését és felosztását gátolni nem fogják.

Végre a csödhitelezők felhívtnak, hogy 1883. évi június hó 18-ik napján, mint e czélra kitűzött határnapon, délelőtt 8 órákor a törvényszék fenn kitett helyiségében, a csöd-választmány megválasztása végett, a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg.

Kelt Kézdivásárhelyt 1883. évi márczius hó 21-ik napján.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint csödbíróság.

A feketeerdői üveggyár erdélyi főraktárának

tulhalmozott árukészletét
tetemesen leszállított árak
mellett

végképen kiárúsítja.

Csak a végkiárulás tartamára számítatnak a kolozsvári főraktárnál átadandó kész fizetésért u. m:

1	Schock nehéz minőségű üveg	1	frt 25 kr.
1	„ közép „ „ „	1	„ 10 „
1	„ zöld s könnyebb min. „	1	„
1	„ befőttes „	80	„
1	„ gyógytári „	50	„

Metszett üvegnél a jelenlegi eladás értékéből 50% engedményeztetik.

3—3

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy **kézdivásárhelyi és csikszeredai** könyvnyomdában a következő

nyomtatványok állandóan raktáron tartatnak

és kis mennyiségben is feltűnő olesó áron kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüstösöknek
„ „ szeszgyárosoknak.
Adóhátrálék-törlési kimutatás. (L. K.)
Adóhátrálék kiemutatás, havi.
„ „ 1/4 évi.
„ „ 1 évi.
Anyakönyv, róm. k. népiszolgák részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Allategészségügyi kimutatás.
Árverési körös, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Baromvására jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jknyv, közs. bir. (L. T.)
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Osaládi értesítő. (L. E.)
Cseléd-könyv.
Dobánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovaknak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Értesítés a keresztes, (születési) házassági és halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás ujonczozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadrköteles szökevények lajstroma. (L. L.)
„ „ kipuhatolási jegyzőkönyve.
Hagyatékli leltár, kül- és beliv.
Halálosít-felvétel, bíróságok részére.
Halálosít-felvétel, gyámhatóságok részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkém iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkém iktató-könyv, II. minta.
„ „ orvosi segélyben nem részesített gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkém iktató-könyv, rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkém iktató-könyv, talált hulla iránt, V. minta.
Halottkém iktató-könyv, ragályos, járványvá válható, vagy járványos betegségben történt halálesetről, VI. minta.
Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.
Halottkém iktató-könyv, halottvizsgálati jegyzőkönyvekkel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Hatszázévi igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Himlőoltási bizonyítvány tábla.
Himlőoltási részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóügy.
Havi adó-kimutatás. (L. A.)
Hivatalos bélyeglelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idézőnyv, községi bírósághoz.
Idézőnyv, erdőkíhágasos ügyekhez.
Iktató-könyv, község részére.
Iktató-könyv, erdőkíhágasos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Defunctorum.
Itélet, községi bírósághoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községben kiadott lólevelekről.
Jegyzőkönyv a községben kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a község előjárósága által kiállított utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarháról.
Jegyzőkönyv az árvek követelésének nyilvántartásáról.
Jelentés, erdőkíhágasos ügyekhez.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzalogjog bekebel-zése vagy előjegyzése iránti kérés és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.

Kézbisítési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbisítési revény, közs. bírás.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlanság címén leirandó egyenes adóhátrálékokról.
Kipuhatolási jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezőnyv, egész és fél iven.
Kötelezőnyv fél iven.
Kötelezőnyv, helv. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske.)
Községi sommás marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátrálékli kimutatás, kül- és beliv.
Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lónhart“ stb. czimarrattal ellátva.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimarrattal ellátva.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkész hivatalnak“ czimarrattal ellátva.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági itélet, közs. bir.
Matricula Baptisatorum.
„ „ Copulatorum.
„ „ Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonia.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
„ „ közigazgatáshoz.
Nemleges záloglási és becselési jegyzőkönyv, adóügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkíhágasos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek.
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panaszkönyv, közs. bir.
Panaszkönyv, erdőkíhágasos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkíhágasos ügyekhez.
Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkíhágasos ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel- és küliv.
Postakönyv.
Pótadó-főknyv.
Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adóairól, kül- és beliv.
Sommás makacsági itélet.
„ „ kereset és felzet.
„ „ váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolákhoz, vagyis: 3-as tábla.
Számola, utalvány és nyugta, szakértőknek, büntügyben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére.
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez. (Közs. bir.)
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlelevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlelevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkész hivatalok részére.
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zalogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
Zalogjog törlése iránti kérés és felzet.
Zaloglási, becselési és árverési jegyzőkönyv adóügyben, kül- és beliv.
Zaloglási és becselési jknyv, adóügy.
Zaloglási jegyzőkönyv, közs. bir.
Zaloglás-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a nagyérdemű közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bárminemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos iver, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szóval minden, a könyvnyomdászat körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat, Gyöngyösi-féle irkaimat, melyekből raktárt tartok s melyekkel gyári áron szolgálhatok.

Tisztelettel

Szabó Albert,

könyvnyomda-tulajdonos.

DÁVID ANTALNÁL KÉZDI-VÁSÁRHELYTT.

Van szerencsém tudatni a n. érd. közönséggel, hogy
**divatos férfi-kalapokból és chiffon férfi-
ingekből gyári raktárt**

tartok s azokkal a következő feltűnő olesó árakban szolgálhatok:

Finom minőségű DIVATOS FÉRFI-KALAPOK minden választékban
70 krtól, 1 frt, 1 frt 20 kr, 2 frt, 2 frt 50 kr, 3—4 forintig.

Finom minőségű DIVATOS GYERMEK-KALAPOK minden választékban
60 krtól 2 frt 50 krig.

CHIFFON FÉRFI-INGEK 90 krtól 3 frt 50 krig.

INGGALÉROK darabja 12 krtól 25 krig.

Videki megrendelések posta fordultával teljesíttetnek.
Kézdi-Vásárhelyt, 1883. február hó.

Tisztelettel

Dávid Antal.

IGEN SZÉP ÉS DUS VÁLASZTÉKBAN.

Hálanyilatkozat.

Kötelességemnek tartom e téren köszönetemet nyilvánítani Jancsó Geiza gyógyszerész urnak a nála kapható tyukszem- és sümöles-irtó Haschisch Colloidumért, a mely engem valósággal megmentett tyukszememtől, úgy hogy én nevezett szert bárkinél lelkiismeretesen merem ajánlani.

Kézdi-Vásárhelyt, 1883. márczius 17-én.

Kovács István,
ev. ref. lelkész.

Miután a nálam kapható tyukszem- és sümöles-irtó Haschisch Colloidumnak további hirdetése nagy elterjedtségénél fogva felesleges s miután a kiadó ural már egész évre szerződtem a hirdetés iránt, jelen helyet a köszönő és elismerő nyilatkozatoknak tartom fenn.

JANCsó GEIZA,
gyógyszerész.